

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Відділ фінансово-кредитної та податкової політики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННЦ «ІАЕ»
акад. НААН, д.е.н., проф. Ю.О. Лупенко
«23» 11 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

“ Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції ”

Освітня програма: «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Статус дисципліни: вибіркова

КИЇВ – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни „Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції” для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (денної та заочної форми) – «доктор філософії» з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в Національному науковому центрі «Інститут аграрної економіки» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Розробники: **Калівошко Олексій Миколайович**, д.е.н., доцент, головний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»;

Радченко Оксана Дмитрівна, к.е.н., доцент, с.н.с., п.н.с. відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Рецензенти: **Росоха В.В.**, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу організації менеджменту, публічного управління та адміністрування, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», м. Київ

Синчак В.П., доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, економічної теорії та фінансів Хмельницького університету управління та права, м. Хмельницький

Робочу програму навчальної дисципліни „Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції” розглянуто та схвалено на засіданні науково-методичної ради ННЦ «Інститут аграрної економіки» від 23.11.2023 р., протокол № 12

Голова науково-методичної ради,
академік НААН,
доктор економічних наук, професор

Ю.О. Лупенко

ЗМІСТ

1. Передмова
2. Опис навчальної дисципліни
3. Мета і завдання
4. Предмет та об'єкт
5. Результати навчання
6. Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання
7. Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання
8. Програма (зміст за модулями)
9. Теми семінарських/практичних занять
10. Самостійна робота під керівництвом НПП
11. Індивідуальні завдання
12. Методи навчання
13. Форми контролю
14. Критерії оцінки знань
15. Методичне забезпечення
16. Рекомендована література

1. ПЕРЕДМОВА

Необхідність вивчення дисципліни «Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції» зумовлена потребою формування обізнаності аспірантів про сучасні принципи та процеси, що розвиваються у сфері фінансів у результаті глобалізації, розширення меж цифрових фінансів та використання новацій.

Фінансові технології впливають на традиційну фінансову систему, банківський сектор, страхування, платіжні системи та інші суміжні сфери. Ринок новацій формує фінансові технології, які відкривають перспективи щодо значного розширення та зростання ефективності фінансових послуг. Сектор фінансових технологій, що реалізується в умовах технологічного прогресу і цифрової трансформації економіки передбачає, що фінтех-компанії та новаційні стартапи активно впроваджують нові технології для пришвидшення та підвищення ефективності фінансових операцій, формуючи якісно новий вид взаємодії між фінансовими посередникам і їх клієнтами.

Наявний досвід функціонування фінансових технологій показує, що в умовах невизначеності на фінансових ринках, а також значних ризиків, особливо на період дії в Україні воєнного стану, вони допомагають забезпечити відносну безпеку фінансових відносин, сприяти поліпшенню сальдо торгового та платіжного балансів, впливають на інфляційне стримування та ряд інших характеристик.

Програма навчальної дисципліни «Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції» складена на основі освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти третього (доктор філософії) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Дисципліна «Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції» спрямована на розкриття принципів і процесів фінансових технологій, їх поширення на сферу валютних та кредитно-розрахункових операцій.

2. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> (шифр і назва)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>Доктор філософії</u>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	3	
Форма контролю	Диф. залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	3
Семестр	2	2
Лекційні заняття	18 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття:	12 год.	6 год.
Самостійна робота	54 год.	65 год.
Індивідуально-консультаційна робота	6	9
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної та індивідуальної роботи аспіранта –	<u>2,5 (з розрахунку, що семестр 12 тижнів)</u> год. <u>5,0</u> год.	

3. Мета і завдання

Метою навчальної дисципліни є розкриття принципів і процесів фінансових технологій з акцентом на сферу валютних та кредитно-розрахункових операцій, їхньої сутності, цифрової природи, використання інноваційних інструментів та алгоритмів, автоматизації процесів та штучного інтелекту в Україні та світі.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення теоретичних основ, методичних підходів та здобування практичних навиків щодо принципів, прийомів і методів організації валютних та кредитно-розрахункових операцій;
- формування системних знань щодо фінансових технологій в частині процесів та бізнес-моделей впровадження фінансових новацій у сфері створення та надання фінансових послуг і продуктів;
- набуття уміння аналізувати та структурувати фінансові ринки, досліджувати взаємозв'язки та їх інфраструктуру в умовах розвитку фінансових технологій;
- розвиток навичок оцінювання та прогнозування сучасних механізмів реалізації фінансових технологій, валютних та кредитно-розрахункових операцій в Україні та світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти набувають таких компетентностей:

4. Предмет та об'єкт

Предмет вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції» вивчає теоретико-методологічні підходи, основні принципи та правила, які регулюють процес розвитку фінансових технологій, валютних та кредитно-розрахункових операцій за різних економічних, соціально-політичних, інституційних та технологічних умов в Україні та світі.

Об'єкт навчальної дисципліни

Об'єктом навчальної дисципліни «Фінансові технології, валютні та кредитно-розрахункові операції» є вивчення теоретичних та практичних аспектів проведення фінансових, валютних та кредитно-розрахункових операцій із застосуванням різноманітних новаційних технологій.

5. Результати навчання

У **результаті** вивчення дисципліни аспірант повинен розуміти:

1. Сутність сучасних фінансових технологій, валютних та кредитно-розрахункових операцій, функції які вони виконують, їх роль в економічному розвитку.

2. Закономірності функціонування та розвитку фінансових технологій в Україні та світі, специфіку їх прояву.
3. Процеси якісної та кількісної оцінки результатів розвитку фінансових технологій, валютних та кредитно-розрахункових операцій.

Питання, розглянуті в даному курсі, дають слухачам комплексну підготовку з поглибленим розумінням основ сучасного розвитку сектору фінансових технологій, що реалізується в умовах технологічного прогресу і цифрової трансформації економіки.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність виявляти, розуміти сутність, формулювати та розв'язувати наукові проблеми.

ФК 1. Здатність аналізувати і структурувати рух фінансових активів, формування та використання капіталу, доходів і грошових фондів на макро-, мезо- та мікрорівнях; розробляти механізми та моделі дій щодо вирішення науково-практичних проблем фінансової діяльності економічних суб'єктів.

ФК 2. Здатність застосовувати механізми грошово-кредитного регулювання, координації податково-бюджетної і монетарної політики загалом та в аграрному секторі зокрема.

ФК 4. Здатність розробляти механізми реалізації фінансової політики на державному, регіональному, галузевому та корпоративному рівнях.

ФК 5. Здатність застосовувати механізми, моделі, методи та інструменти фінансового прогнозування, планування та регулювання, фінансового контролю і аудиту, фінансового моніторингу.

ФК 7. Здатність аналізувати та структурувати фінансові ринки, оптимізувати інфраструктуру їх складових.

ФК 10. Здатність визначати напрями: реструктуризації банківської системи; формування макропруденційної політики та регулювання грошово-кредитного ринку; реалізації центральними банками грошово-кредитної політики.

ФК 11. Здатність застосовувати механізми, моделі, методи та інструменти фінансового менеджменту в банку; аналізувати та оцінювати діяльність банків на кредитному, іпотечному, валютному ринках, ринку цінних паперів.

6. Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Лек.	Сем./Прак.	Інд.	Сам. роб.	Всього
Змістовний модуль 1. Фінансові технології					
Тема 1. Еволюція розвитку фінансових технологій	2	2	-	6	10
Тема 2. Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій у світі	2	1	1	6	10
Тема 3. Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій в Україні	2	1	1	6	10
Всього за модулем 1	6	4	2	18	30
<i>Форма контролю – контрольна робота</i>					
Змістовний модуль 2. Валютні операції					
Тема 1. Валютні цінності та валютний курс	2	2	-	6	10
Тема 2. Валютні системи та валютні операції	2	1	1	6	10
Тема 3. Особливості управління режимами валютних курсів	2	1	1	6	10
Всього за модулем 2	6	4	2	18	30
<i>Форма контролю – аналітичний звіт</i>					
Змістовний модуль 3. Кредитно-розрахункові операції					
Тема 1. Особливості здійснення сучасних кредитно-розрахункових операцій	2	2	-	6	10
Тема 2. Платіжні та розрахункові	2	1	1	6	10

системи					
Тема 3. Види, форми та конструкції кредитно-розрахункових фінансових інструментів	2	1	1	6	10
Всього за модулем 3	6	4	2	18	30
<i>Форма контролю – контрольна робота.</i>					
<i>Підсумкова форма контролю – диф. залік</i>					
Всього по курсу	18	12	6	54	90

7. Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Лек.	Сем./Прак.	Інд.	Сам. Роб.	Всього
Змістовний модуль 1. Фінансові технології					
Тема 1. Еволюція розвитку фінансових технологій	2	1	1	6	10
Тема 2. Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій у світі	1	-	1	8	10
Тема 3. Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій в Україні	1	1	1	7	10
Всього за модулем 1	4	2	3	21	30
<i>Форма контролю – реферат</i>					
Змістовний модуль 2. Валютні операції					
Тема 1. Валютні цінності та валютний	1	1	1	7	10

курс					
Тема 2. Валютні системи та валютні операції	1	-	1	8	10
Тема 3. Особливості управління режимами валютних курсів	1	1	1	7	10
Всього за модулем 2	3	2	3	22	30
<i>Форма контролю – аналітичний звіт</i>					
Змістовний модуль 3. Кредитно-розрахункові операції					
Тема 1. Особливості здійснення сучасних кредитно-розрахункових операцій	1	1	1	7	10
Тема 2. Платіжні та розрахункові системи	1	-	1	8	10
Тема 3. Види, форми та конструкції кредитно-розрахункових фінансових інструментів	1	1	1	7	10
Всього за модулем 3	3	2	3	22	30
<i>Форма контролю – контрольна робота.</i>					
<i>Підсумкова форма контролю – диф. залік</i>					
Всього по курсу	10	6	9	65	90

8. Програма (зміст за модулями)

Модуль 1. Фінансові технології

Тема 1.1. Еволюція розвитку фінансових технологій

План лекційного заняття

1. Виникнення, поглиблення та поширення фінансових технологій.
2. Фінансові платформи та класифікації фінансових новацій.
3. Ринок фінансових технологій.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Опишіть хронологію та зміст етапів становлення фінансових технологій: зародження, ранній етап, сучасний стан.
2. Обґрунтуйте напрями еволюції фінансових технологій: розвиток інформаційних технологій, розширення сфер їх застосування, виникнення нових продуктів та сервісів.
3. Дайте аналіз наукових поглядів на економічну сутність фінансових технологій на як галузь, сферу, та як на технологію, послугу.
4. Які ризики спричиняє розвиток цифрових технологій, що впливають на ефективність функціонування фінансової системи?
5. У чому полягає сутність двосторонніх фінансових платформ?
6. Які є види продуктів, що базуються на фінансових технологіях?
7. Які напрями застосування фінансових технологій?
8. Які сфери застосування фінансових технологій?
9. Наведіть визначення фінансових технологій як факторів екосистеми.
10. Яке значення інноваційного сектору фінансових технологій?
11. Які можливості відкриває фінтех для всіх суб'єктів фінансової сфери?
12. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи.

Рекомендована література:

Основна [6; 4; 9; 11; 13].

Допоміжна [16-19; 20; 22-28; 33; 35; 39; 40; 41].

Міжнародні видання [59; 60; 65].

Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Тема 1.2. Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій у світі

План лекційного заняття

1. Основні моделі фінансових технологій на світовому фінансовому ринку.
2. Співіснування фінансових технологій та традиційної моделі організації фінансової діяльності у глобальному вимірі.
3. Сучасний глобальний ринок фінансових технологій.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Опишіть основні фактори, що сприяють бурхливому розвитку фінансових технологій у світі.
2. Які є основні моделі фінансових технологій на світовому фінансовому ринку?
3. Як щорічно зростає глобальний ринок фінансових технологій?
4. Як регулюється процес співіснування фінансових технологій та традиційної моделі організації фінансової діяльності на макрорівні та на макрорівні?
5. Які ознаки свідчать про підвищення залученості споживачів до користування новими фінансовими технологіями?
6. Наведіть приклад Топ-10 світових стартапів у галузі фінансових технологій.
7. Глобальне співробітництво фінансових та технологічних компаній.
8. Наведіть приклади найбільш зрілих ринків у міжнародному розрізі, націлені на створення власних розвинених фінтех-індустрій.
9. Які глобальні тренди сфери фінансових технологій?
10. Яка структура глобального ринку в переліку послуг: мобільні фінансові послуги, управління фінансами та рахунками, грошові перекази, роботи-консультанти, страхові технології, краудфандинг, P2P кредитування, блокчейн та криптовалюти?
11. Які основні напрямки розвитку ринку фінтех продуктів?
12. Які традиційні фінансові послуги та продукти за трьома основними секторами згідно класифікації фінтех Базельським комітетом із питань банківського нагляду найбільшою мірою модернізує розвиток фінансових технологій?
13. Як фінансові технології сприяють забезпеченню фінансової доступності в країнах з економікою, що розвивається і розвинутою економікою?
14. Як формуються сучасні стратегії на глобальному ринку фінансових технологій?

Рекомендована література:

Основна [6; 4; 9; 11; 13].
Допоміжна [16-18; 21].
Міжнародні видання [61; 62].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Тема 1.3. Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій в Україні

План лекційного заняття

1. Економічні та політичні чинники, що впливають на розвиток фінансових технологій в Україні.
2. Проблеми законодавчого регулювання фінансових технологій в Україні.
3. Шляхи і напрями вдосконалення ринку фінансових технологій в Україні.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Опишіть основні економічні фактори, що впливають на розвиток фінансових технологій в Україні.
2. Як регулюється процес співіснування фінансових технологій та традиційної моделі організації фінансової діяльності на макrorівні та на рівні фінансового ринку?
3. Які ознаки свідчать про підвищення залученості національних споживачів до користування новими фінансовими технологіями?
4. Наведіть приклад Топ-10 вітчизняних стартапів у галузі фінансових технологій.
5. Які є проблеми законодавчого регулювання фінансових технологій в Україні?
6. Як можна адаптувати провідний зарубіжний досвід використання фінансових технологій для України?
7. Які основні напрями розвитку ринку фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України?
8. Напрями застосування технології блокчейн.
9. Як здійснюється законодавче регулювання обігу криптовалют в Україні?
10. Особливості регулювання майнінгу.

Рекомендована література:

Основна [6; 4; 8; 9; 11; 13].
Допоміжна [16-18; 38].
Міжнародні видання [59; 61].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Модуль 2. Валютні операції

Тема 2.1. Валютні цінності та валютний курс

План лекційного заняття

1. Поняття валютних цінностей.
2. Валютний курс як ключовий параметр міжнародних валютних відносин.
3. Особливості процесів регулювання валютних курсів.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Як впливає величина валютного курсу та режим його функціонування на систему макро- та мікроекономічних показників країни?
2. Опишіть зв'язок: валютні цінності та перерозподіл ресурсів, збалансованість платіжного балансу, конкурентні позиції держави у світовій економіці.
3. У чому проявляється суть визначення валютного курсу та управління ним як елемент економічної політики держави?
4. Як визначається купівельна спроможність (сила) валюти?
5. Що таке паритет купівельної спроможності (purchasing power parity) PPP?
6. Як формується величина економічно обґрунтованого курсу валюти на підставі ВВП?
7. Аналіз тенденцій зміни офіційного валютного курсу Національного банку України.
8. Яка природа явищ кон'юнктура валютних курсів та спекулятивні валютні операції?
9. Як позначається норма процента на динаміці валютних курсів, яка регулює міграцію та розміщення капіталів?
10. Валютний курс і зовнішня торгівля: теоретичні й емпіричні аспекти взаємозв'язку.
11. Політика валютного курсу в ресурсозалежних економіках.
12. Використання інструментів валютного регулювання в умовах воєнного стану.

Рекомендована література:

- Основна [2; 3; 6; 9; 11].
Допоміжна [19; 30; 31; 37].
Міжнародні видання [55; 59; 60].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Тема 2.2. Валютні системи та валютні операції

План лекційного заняття

1. Валютні системи та їх характеристики.
2. Особливості здійснення валютних операцій.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Опишіть основні положення валютної політики як сукупності заходів, які проводяться державою в сфері міжнародних валютних відносин у відповідності з її поточними та стратегічними цілями.
2. Охарактеризуйте теоретичні засади формування механізму валютного регулювання.
3. Економічна сутність національної валютної системи як складового елемента міжнародних економічних зв'язків.
4. Чи є валютна система державно-правовою формою організації валютних відносин?
5. Що таке резервні валюти у структурі світової валютної системи?
6. Розкрийте питання перспектив розвитку криптовалют на прикладі розрахункової одиниці Bitcoin, що вирізняється використанням ІКТ та поширенням на глобальному рівні.
7. Розкрийте класифікацію та аналіз доцільності використання комплементарних валютних систем та криптовалют.
8. Розкрийте суть конвертованості національної валюти як невід'ємного атрибуту відкритої економіки.
9. Розкрийте суть цифрових валют у контексті суспільної довіри до грошей.
10. Які перспективи розвитку валютного ринку в Україні?

Рекомендована література:

Основна [2; 3; 6; 11].
Допоміжна [15; 19; 30; 31].
Міжнародні видання [55; 59; 60; 65].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Тема 2.3. Особливості управління режимами валютних курсів

План лекційного заняття

1. Поняття та режими валютного курсу: функції, порядок визначення.
2. Управління режимами валютних курсів.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Як здійснюється макроекономічне моделювання та прогнозування валютного курсу в Україні?
2. Як здійснюється аналіз впливу режиму валютного курсу на рівень міжнародних резервів?
3. Розкрийте механізм державного управління валютним ринком України.
4. Що включає механізм реалізації валютної політики в Україні?
5. Наведіть особливості міжнародного досвіду використання режимів таргетування валютного курсу.
6. Які особливості зарубіжного досвіду реалізації валютної політики в контексті забезпечення макроекономічної стабільності?
7. Проблемні аспекти вибору оптимального режиму валютного курсу в Україні.
8. Вибір валютного режиму та ефективність монетарної політики в перехідних економіках країн.
9. Як реалізується вибір оптимального режиму монетарної політики в Україні в контексті європейського досвіду?
10. Опишіть сучасні підходи до використання класифікації режимів валютного курсу.
11. Які етапи еволюції основних засад грошово-кредитної політики в аспекті визначення монетарного та валютного режимів?
12. Які проблеми вибору альтернативних режимів таргетування у процесі реалізації грошово-кредитної політики в період фінансової кризи?
13. Які моделі придатні для прогнозування валютних курсів?
14. Якою є соціально-економічна орієнтація валютно-курсової політики України: плаваючий валютний курс, офіційна доларизація чи валютна рада?
15. Охарактеризуйте сучасні підходи до формування новітньої архітектури світової валютної системи.

Рекомендована література:

- Основна [3; 6; 11].
Допоміжна [30; 31; 35; 41].
Міжнародні видання [55; 59; 60].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Модуль 3. Кредитно-розрахункові операції

Тема 3.1. Особливості здійснення сучасних кредитно-розрахункових операцій

План лекційного заняття

1. Еволюція розвитку сучасних кредитно-розрахункових операцій.
2. Цілі, функції, норми, форми і правила міжнародних розрахункових, кредитних операцій.

Рекомендована література:

- Основна [1; 5; 6; 7; 9; 10; 11].
Допоміжна [30; 31; 36].
Міжнародні видання [57; 59; 60].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Питання для самоперевірки та повторення

1. Які особливості має національна платіжна система як сфера економічних відносин та правового регулювання?
2. Назвіть форми міжнародних розрахункових та кредитних операцій.
3. Якими нормами керуються при здійсненні сучасних міжнародних розрахункових та кредитних операцій?
4. Розкрийте сутність розрахункових та кредитних операцій.
5. Охарактеризуйте зміст кредитно-розрахункових операцій, їх класифікації, механізми проведення, документарне оформлення.
6. Теоретико-організаційні аспекти механізму кредитування аграрних підприємств.
7. Лізинг, факторинг, форфейтинг як міжнародні форми кредиту: досвід України.
8. Теоретичні засади реалізації фінансового факторингу та особливості його використання у міжнародних кредитно-розрахункових операціях.
9. Етичні аспекти біометричної ідентифікації в управлінні безпекою банківської діяльності

Тема 3.2. Платіжні та розрахункові системи

План лекційного заняття

1. Технологія здійснення розрахунків: суть, види, загальна характеристика.

2. Безготівкові розрахунки із використанням електронних платіжних засобів як комплексний субінститут.
3. Електронні системи міжнародних міжбанківських розрахунків і платежів.

Рекомендована література:

Основна [5; 6; 10; 11; 12; 14].
Допоміжна [15; 19; 30; 32; 36; 37; 38].
Міжнародні видання [54; 62].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

Питання для самоперевірки та повторення

1. Розкрийте фундаментальні засади та дайте загальну характеристику платіжних та розрахункових систем.
2. Оверсайт платіжних систем на засадах ризик-орієнтованого нагляду.
3. Теоретичні основи платіжних інструментів, аналіз сучасного стану та функцій цих інструментів.
4. Світова практика та тенденції використання платіжних інструментів у розрахункових операціях.
5. Які пріоритетні завдання подальшого вдосконалення платіжних систем, переведення їх на нову технічну основу та зміни правил експлуатації з метою зниження розрахункових ризиків?
6. Розкрийте суть прискорення розвитку платіжних систем, посилення їх впливу на економічну безпеку та стійкість держави.
7. Платіжні системи: фундаментальні засади та перспективи трансформації.
8. Діяльність Національного банку України у сфері платіжних систем.
9. Опишуть сучасні тренди платіжного ринку України-безготівкові розрахунки та електронні гаманці.
10. Роль міжнародних стандартів у правовому регулюванні платіжних систем.
11. Що таке діджиталізація платіжних систем?
12. Методи здійснення фінансового аналізу співвідношення платіжної та розрахункової систем.

Тема 3.3. Види, форми та конструкції кредитно-розрахункових фінансових інструментів

План лекційного заняття

1. Формування системи фінансових інструментів для кредитно-розрахункових операцій.

2. Види та форми кредитно-розрахункових фінансових інструментів.
3. Особливості конструкцій кредитно-розрахункових фінансових інструментів.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Яка складова системи фінансових інструментів платіжних операцій?
2. Назвіть фінансові інструменти контролю за функціонуванням платіжних систем.
3. Назвіть фінансові інструменти аналізу ефективності кредитно-розрахункових операцій.
4. Які є напрями оптимізації фінансових інструментів для процесів розрахунків сучасних платіжних та розрахункових систем?
5. Яка роль фінансових інструментів у платіжних операціях?
6. Фінансові інструменти й їх роль у забезпеченні ефективності та безпеки процесів здійснення кредитно-розрахункових операцій.
7. Розкрийте типів фінансових інструментів платіжних систем, їх особливості, переваги та недоліки.
8. Охарактеризуйте тенденції та інновації у сфері фінансів і платежів, зокрема використання електронних платіжних систем, мобільних платежів, криптовалют та інших сучасних технологій.
9. Формування нової фінансової архітектури: основні проблеми та можливі виклики для України
10. Правова природа договорів про надання споживчих фінансових послуг.

Рекомендована література:

- Основна [5; 6; 11].
Допоміжна [30; 31; 36; 41].
Міжнародні видання [58; 63; 64].
Інформаційні ресурси Інтернет [66-82].

9. Теми семінарських/практичних занять.

№ заняття	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ		
1	Еволюція розвитку фінансових технологій	2
2	Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій	2
Модуль 2. ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ		
1	Валютні цінності та валютний курс	2
2	Режими валютних курсів	2
Модуль 3. КРЕДИТНО-РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ		
1	Особливості здійснення сучасних кредитно-розрахункових операцій	2
2	Види, форми та конструкції кредитно-розрахункових фінансових інструментів	2
Усього:		12

10. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ заняття	Назва теми	Рекомендована кількість годин
Модуль 1. ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ		
1	Еволюція розвитку фінансових технологій	9
2	Особливості сучасного етапу розвитку фінансових технологій	9
Модуль 2. ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ		
1	Валютні цінності та валютний курс	9
2	Режими валютних курсів	9
Модуль 3. КРЕДИТНО-РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ		
1	Особливості здійснення сучасних кредитно-розрахункових операцій	9
2	Види, форми та конструкції кредитно-розрахункових фінансових інструментів	9
Усього		54

11. Індивідуальні завдання

Завдання 1.

1. Як політичні чинники впливають на розвиток фінансових технологій в Україні?
2. Як щорічно зростає ринок фінансових технологій в Україні?
3. Розкрийте напрями трансформації традиційної моделі банківського бізнесу.

Завдання 2.

1. Яке значення показника Global Gintech Adoption Index для лідерів ринку: компанії BigTech із групи GAFA (Google, Apple, Facebook та Amazon)?
2. Наведіть приклади створення нових фінансових технологій через FinTech стартапи, необанки, технологічні компанії.
3. Яке основне джерело фінансування фінтех-проектів у світі?

Завдання 3.

1. Трансформація моделей взаємодії учасників ринку фінансових послуг.
2. Як вирішуються проблеми кібербезпеки ринку фінансових технологій?
3. Які особливості механізму валютного регулювання та збалансованість державного бюджету, торгового та платіжного балансів при сталості цін?

Завдання 4.

1. Охарактеризуйте можливі напрями розвитку валютного ринку в Україні у зв'язку з інтеграційними процесами.
2. Як можна використовувати методи хеджування валютних ризиків?
3. Які чинники можуть спричинити відхилення валютного курсу від їх основи?

Завдання 5.

1. Поняття, види та чинники формування валютного курсу.
2. Назвіть режими валютних курсів.
3. Основи методики побудови платіжного балансу за редакцією Міжнародного валютного фонду.

Завдання 6.

1. Розкрийте суть електронних систем міжнародних міжбанківських розрахунків і платежів.
2. Охарактеризуйте важливі технологічні та експлуатаційні відмінності ланки платіжної інфраструктури: роздрібні (retail payment systems) і оптові (wholesale payment systems) системи або системи платежів LVPS).
3. Охарактеризуйте систему платіжної інфраструктури.

Завдання 7.

1. Які є фінансові інструменти запобігання шахрайству та іншим фінансовим загрозам кредитно-розрахункових операцій?
2. Розкрийте перспективи розвитку новітніх фінансових інструментів платіжних систем.
3. Як здійснюється нагляд у сфері регулювання фінансових інструментів платіжних систем через публічно-правову діяльність НБУ?

12. Методи навчання

1. Словесні, наочні, практичні (для передача та сприймання навчальної інформації).
2. Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький (для пізнавальної діяльності здобувачів).
3. Методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок (залежно від основної дидактичної мети і завдань).
4. Методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок.
5. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація учіння, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції, взаємокорекції в навчанні (з точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання).

13. Форми контролю

За місцем, яке посідає контроль у навчальному процесі інституту, розрізняємо попередній (вхідний), поточний, рубіжний і підсумковий контроль.

Попередній контроль (діагностика вихідного рівня знань здобувачів) застосовуємо як передумову для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань дня використання їх викладачем як орієнтування у складності матеріалу. Формою попереднього контролю є вхідний контроль знань. Він проводиться на 1-му курсі, щоб оцінити реальність оцінок, отриманих на вступних іспитах з певного предмета. Попередній контроль у вигляді перевірки і оцінки залишкових знань проводимо також через деякий час після підсумкового іспиту з певної дисципліни як з метою оцінки міцності знань, так і з метою визначення рівня знань з забезпечуючих предметів для визначення можливості сприйняття нових навчальних дисциплін.

Поточний контроль знань є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу. Управління навчальним процесом можливе тільки на підставі даних поточного контролю. Завдання поточного контролю зводяться до того, щоб:

- 1) виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- 2) визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- 3) виявити ступінь відповідальності здобувачів і ставлення їх до роботи, встановивши причини, які перешкоджають їх роботі;
- 4) виявити рівень опанування навиків самостійної роботи і намітити шляхи і засоби їх розвитку;
- 5) стимулювати інтерес здобувачів до предмета і їх активність у пізнанні.

Головне завдання поточного контролю – допомогти здобувачам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично вивчати усі навчальні предмети. Поточний контроль – це продовження навчальної діяльності педагога і педагогічного колективу, він пов'язаний з усіма видами навчальної роботи і має навчити аспірантів готуватись до перевірки з першого дня занять і кожного дня, а не наприкінці семестру або навчального року. Разом з тим поточний контроль є показником роботи і педагогічного колективу. Звісно, що аспіранти у семестрі вивчають одночасно до десяти предметів, і не усі викладачі ставлять до них однакові вимоги. Нерідко деякі викладачі ставлять дещо підвищені вимоги, і здобувачі змушені весь семестр займатись тільки одним предметом коштом інших. У цьому разі показники поточної успішності можуть бути сигналом про серйозні порушення навчального процесу.

Зазначені завдання поточного контролю вимагають від викладачів і адміністрації відпрацювати певну систему і методику його проведення з врахуванням рівномірного і узгодженого розподілення контрольних знань у відповідності до бюджету часу аспірантів.

Рубіжний (тематичний, модульний, блоковий) контроль знань є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей здобувачів. Його завдання – сигналізувати про стан процесу навчання здобувачів для вжиття педагогічних заходів щодо оптимального його регулювання. Якщо поточний контроль проводимо лише з метою діагностики першого рівня засвоєння, тобто рівня загального орієнтування у предметі, то рубіжний контроль дає можливість перевірити засвоєння отриманих знань через більш довгочасний період і охоплює більш значні за обсягом розділи курсу. Відповідно змінюється методика контролю, від здобувачів можна вимагати самостійної конструктивної діяльності, а також виявити взаємозв'язки з іншими розділами курсу.

Рубіжний контроль може проводитись усно й письмово, у вигляді контрольної роботи, аналітичного звіту, реферату, презентації наукового проекту індивідуально або у групі.

Підсумковий контроль являє собою іспит здобувачів з метою оцінки їх знань і навиків у відповідності до моделі доктора філософії.

Основна мета іспиту – встановлення дійсного змісту знань здобувачів за обсягом, якістю і глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

Основними формами контролю знань здобувачів є контроль на лекції, на семінарських і практичних заняттях, у позааудиторний час, на консультаціях, заліках і іспитах.

1. Контроль на лекції ми проводимо як вибіркоче усне опитування здобувачів або з застосуванням тестів за раніше викладеним матеріалом, особливо за розділами курсу, які необхідні для зрозуміння теми лекції, що читається, або ж для встановлення ступеня засвоєння матеріалу прочитаної лекції (проводиться за звичай у кінці першої або на початку другої години лекції).

Поточний контроль на лекції покликаний привчити здобувачів до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття здобувачами розділи з наступним роз'ясненням їх. Контроль на лекції не має віднімати багато часу.

Поточний контроль на практичних та семінарських заняттях проводиться з метою виявлення готовності здобувачів до занять у таких формах:

1. Вибіркове усне опитування перед початком занять.
2. Фронтальне стандартизоване опитування за тестами протягом 5-10 хв.
3. Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
4. Виклик до дошки окремих здобувачів для самостійного розв'язування задач, письмові відповіді на окремі запитання, дані на практичному занятті.
5. Оцінка активності здобувачів у процесі занять, внесених пропозицій, оригінальних рішень, уточнень і визначень, доповнень попередніх відповідей і т. ін.
6. Письмова (до 45 хв.) контрольна робота.
7. Колоквіум по самостійних розділах теоретичного курсу (модулях).

14. Критерії оцінки знань

Поточний контроль				Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Підсумкова атестація (диференційований залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4			
0-100	0-100	0-100	0-100	0-60	0-40	0-100

Примітки. 1. Рейтинг здобувача з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,6 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_k},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_k = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд:

$$R_{НР} = \frac{0,6 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення

1. Підручники, журнали та довідкова інформація з бібліотеки ННЦ «ІАЕ».

16. Рекомендована література

Основна

1. Господарський кодекс України в редакції від 27.02.2021 №436-IV (зі змінами і доповненнями) // Сайт Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Декрет Кабінету міністрів України «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» від 19.02.1993 № 15-93 (зі змінами і доповненнями) // Сайт Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93>.
3. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.04 №185/94-ВР (зі змінами і доповненнями) // Сайт Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/185/94-%D0%B2%D1%80>
4. Пріоритети Стратегії розвитку FinTech 2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/>.
5. Про платіжні системи. Закон України. Документ 1591-IX від 30.06.2021 р. у пот. ред. від 01.07.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України. Документ No 2664-III від 12.07.2001 р. у пот. ред. від 07.01.2023 р. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
7. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні. Закон України №448/96-ВР від 30.10.1996. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>
8. Про захист персональних даних. Закон України. Документ No 2297-VI від 01.06.2010 р. у пот. ред. від 27.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
9. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні. Закон України. Документ No 1667-IX від 15. 07. 2021 р. у пот. ред. від 01.01.2023 р. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>
10. Про схвалення Концепції державної політики у сфері віртуальних активів: Проект Розпорядження Кабінету Міністрів України. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 2018. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=68b47292-ee09-4545-85e2-a969a0d0330c>

11. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р // Офіційний вісник України. 2018. № 16. Стор. 70. Ст. 560.
12. Про цінні папери та фондовий ринок. Закон України №3480-IV від 23.02.2006. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
13. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp>
14. Указ Президента України «Про заходи щодо впорядкування розрахунків за договорами, що укладають суб'єкти підприємницької діяльності України» від 04.10.1994 № 566/94. // Сайт Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/566/94>

Допоміжна

15. Алексеєнко Л. Фінансові технології забезпечення стабільності страхового ринку у контексті гарантування економічної безпеки / Л. Алексеєнко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Херсон, 2016. Вип. 19. Част. 1. С. 126–129
16. Балицька М. В., Бровенко К. С. Фінансові технології як драйвер розвитку фінансових ринків. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 59–65.
17. Безпалій Р. В. Фінтех-інновації: передумови становлення та сучасні тенденції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 2. С. 44–49.
18. Блінов А. В. Теорія та практика емісії е-валют центральними банками різних країн світу. *Економічні науки*. 2019. № 20. С. 86–89.
19. Боженко В. В. Вплив цифровізації на розвиток фінансових технологій. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 22. С. 11–15.
20. Волосович С. В. Regtech в екосистемі фінансових технологій / С. В. Волосович, А. В. Василенко // *Modern Economics*. 2019. - № 15. С. 62-68. - DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V15\(2019\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V15(2019)-09).
21. Дудинець Л. А. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 794–798.
22. Дюк Р. Український фінтех у 2023 році: стан, виклики і перспективи. SPEKA. URL: <https://speka.media/ukrayinskii-fintex-u-2023-roci-stan-vikliki-i-perspektivi-plrldv>
23. Кльоба Л. Г., Добош Н. М., Сорока О. П. Впровадження фінансових технологій – стратегічний напрям розвитку банків. *Ефективна економіка*. 2020. № 12.
24. Ковальчук А. Т., Я. В. Котляревський, С. І. Князєв. Інституціональні аспекти регулювання інноваційних фінансових технологій У контексті розвитку криптовалют. *Економіка та право*. 2019, № 3 (54): 97-106.
25. Кравчук Н. Я., Луцишин О. О. Фінансовий ринок України під час війни:

- реалії функціонування. Світ фінансів. 2022. № 4(73). С. 112–128.
26. Лизогуб М. М. Фінансова система в умовах викликів фінансових технологій. Економіка та держава. 2018. № 4. С. 112–115.
27. Лункіна Т. І., Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції у сучасних умовах : навч. посіб. (електронна версія). - 2-ге вид., доповн. та переробл. - Миколаїв : МНАУ, 2023. 245 с.
28. Мазаракі А., Волосович С. FinTech у суспільних трансформаціях. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2018. № 2. С. 5–18.
29. Мазаракі А.А., Волосович С.В. FINTECH: монографія. Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2020. 308 с.
30. Пасічник І.В., В'язовий С.М. Розвиток FinTech-індустрії в Україні та її ризики для банківської діяльності. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 4. С. 480–484.
31. Рац О. М. Сучасні напрями розвитку фінансових технологій в банківському секторі України / О.М. Рац, А.С. Алфімова // Економіка. Фінанси. Право. 2021. №4/2. С. 9-13.
32. Солоджук Т., Щур Р., & Дрислюк В. (2023). Ринок фінансових технологій (фінтеху) в Україні: стан та перспективи розвитку. Економіка та суспільство, (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-160>
33. Солодкий М. О., Яворська В. О., Кравченко А. С. Розвиток біржової торгівлі на товарних та фінансових ринках: монографія. Київ : ЦП «Компринт», 2017. 287с.
34. Стойко О.Я. Перспективи розвитку фінтех- і банківського бізнесу в Україні. Проблеми економіки. 2020. № 2. С. 356–364.
35. Сундук Т. Ф., Бабенко-Левада В. Г., Скорба О. А., Чорновол А. О. Щодо розвитку цифрових технологій в фінансовому секторі (український кейс). Академічні візії. 2023. 17. С. 1-7. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7774205>
36. Тохтамиш Т.О., Ягольницький О.А. Аналіз сегментів FinTech-компаній у світі. Світове господарство й міжнародні економічні відносини. 2020. № 43. С. 29–34.
37. ФінТех в Україні: звіт Проекту USAID “Трансформація фінансового сектору” та інноваційного парку UNIT.City. URL: http://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf
38. Чайковський Я.І., Ковальчук Я.Ю. Сучасні фінтехнапрямки в банківському секторі. Світ фінансів. 2020. № 2. С. 36–48.
39. Шевченко О. М., Рудич Л. В. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». Полтава. 2020. С. 1–9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8053>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.7.61
40. Шевченко О. М. Світові тенденції розвитку ринку фінансових технологій та особливості його функціонування в Україні. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». Полтава. 2021. № 6. С. 1–10.

URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8976> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.6.86

41. Шкодіна І.В., Дерід І.О., Зеленько О.О. Цифрова трансформація глобального банківництва: проблеми і перспективи. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2019. № 3. С. 45–51.

Міжнародні видання

42. Bae, K. H., Karolyi, G. A., & Stulz, R. M. The economics of foreign exchange and global finance (3rd ed.). Springer, 2018. 487 p.
43. Bodie, Z., Kane, A., & Marcus, A. J. Investments. McGraw-Hill Education, England, 2014. 1016 p.
44. Buffett, W. Berkshire Hathaway Letters to Shareholders. Berkshire Hathaway, USA, 2013. 769 p.
45. Cieslak, A., Morse, A., & Vissing-Jorgensen, A. Stock returns over the FOMC cycle. *The Journal of Finance*, 75(5), 2020. 2509-2549 p.
46. Crypto-assets regulators directory. 5 April 2019. Financial Stability Board. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P050419.pdf>
47. Crypto-assets. Work underway, regulatory approaches and potential gaps. 31 May 2019. Financial Stability Board. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P310519.pdf>
48. Cyber Incident Response and Recovery Progress. Report to the G20 Finance Ministers and Central Bank Governors meeting in Fukuoka, 8-9 June 2019. Financial Stability Board. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/>
49. Decentralised financial technologies. Report on financial stability, regulatory and governance implications. 6 June 2019. Contacting the Financial Stability Board. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P060619.pdf>
50. Fabozzi, F. J. The Handbook of Equity Market Anomalies: Translating Market Inefficiencies into Effective Investment Strategies. John Wiley & Sons, USA, 2015. 354 p.
51. Fisher, K. L. The Only Three Questions That Still Count: Investing By Knowing What Others Don't. John Wiley & Sons, England, 2015. 368 p.
52. Gormsen, N. J., & Koijen, R. S. Intrinsic risk. *The Journal of Finance*, 73(5), 2018. 2275-2326 p.
53. Greenwood, R., & Scharfstein, D. The growth of modern finance. *Journal of Economic Literature*, 58(1), 1-50, 2020. 321 p.
54. Guidance for a Risk-Based Approach for Money or Value Transfer Services. 2016, Feb. FATF. URL: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-RBA-money-value-transfer-services.pdf>
55. Guidance for a risk-based approach to virtual assets and virtual asset service providers. 2019, June. FATF. URL: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/RBA-VA-VASPs.pdf>
56. IOSCO Research Report on Financial Technologies (Fintech). February 2017. URL: <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD554.pdf>

57. Issues, Risks and Regulatory Considerations Relating to Crypto-Asset Trading Platforms. Consultation Report. May 2019. IOSCO. URL: <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD627.pdf>
58. Osaka Declaration on Digital Economy. G20 Summit Japan. 2019. URL: https://www.g20.org/pdf/special_event/en/special_event_01.pdf (дата звернення: 04.07.2019).
59. Pan, J., Wang, J., & Weisbach, M. S. CEO investment cycles. Review of Financial Studies, 32(5), 2019. 1835-1873 p.
60. Ricks M., Crawford J., Menand L. Digital Dollars. Vanderbilt Law Research Paper. 2020. № 18–33.
61. Rueckert C. Cryptocurrencies and fundamental rights. Journal of Cybersecurity, 2019.
62. Suryono R., Budi I., Purwandari B. Challenges and trends of financial technology: A systematic literature review. Information. 2020. № 11. URL: <https://www.mdpi.com/2078-2489/11/12/590>
63. Thakor A. Fintech and banking: What do we know? Journal of Financial Intermediation. 2020. № 41.
64. The FATF position on FinTech and RegTech. 3 November 2017. FATF. URL: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/fatf-position-fintech-regtech.html> (
65. Update from the Chair of the G7 working group on stablecoins. BANQUE DE FRANCE. URL: https://www.banque-france.fr/sites/default/files/media/2019/07/18/update_from_the_chair_of_the_g7_working_group_on_stablecoins_18072019_noon.pdf

Інформаційні ресурси

66. Аналітичні матеріали Української асоціації фінтех та інноваційних компаній. Ukrainian fintech catalog. URL: <https://fintechua.org/>
67. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
68. Законодавство України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
69. Каталог фінтех компаній України. Київ : НБУ. 2021. 99 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1muA2397xKPsBQEM86Ws8fTame-3jplif/view>
70. Каталог фінтех компаній України 2023. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній. 2023. С. 1–119 URL: <https://drive.google.com/file/d/1i0BNWcft8ZYTzidHGWiRC2qm9UTjTyn2/view>
71. Міністерство цифрової трансформації України. Офіційний сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua>
72. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
73. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua>
74. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/ua>
75. Офіційний сайт АТ «Райффайзен Банк Аваль». URL: <https://www.aval.ua>.
76. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.

- 77.Річна звітність Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2005-2011 рр. URL: www.nssmc.gov.ua/activities/annual
- 78.Статистика ЄС / Офіційні дані Єврокомісії. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/home>
79. Central European Bank. Cryptocurrencies and tokens, 2018. https://www.ecb.europa.eu/paym/groups/pdf/fxcg/2018/20180906/Item_2a_-_Cryptocurrencies_and_tokens.pdf
80. Digital finance. European Commission survey. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/digital-finance_en
81. Global FinTech Adoption Index 2019. URL: <https://asd-team.com/blog/global-fintech-adoption-index-2019-report-highlights/>.
82. The Global FinTech Index 2020. URL: http://www.fintechmundi.com/wpcontent/uploads/2019/12/Findexable_Global-Fintech-Rankings2020.pdf.